

Teater ja muusika

„Lõbus talupoeg“ Estonias

Nagu kavast lugeda võime, on Leo Falli operett püsinud „Estonia“ repertuaaris seitsmeteistkümnel hooajal ning teda on mängitud 150 korra ümber. Nii siis kõige menukam operett meie lavadel. Ja kui silmas pidada eilset etendust ja publiku suhtumist sellesse, siis võib „Lõbusale talupojale“ veel pikka iga ennustada. Leidub meie teatripubliku hulgas praegu veel küllalt neid, kes seda operetti heal meelel vaatavad. Noorematele ei ütle ta palju, kuid vanem generatsioon, kes meie teatri sünnivalud kaasa elanud, tervitab teda kui head tuttavat „vanast heast ajast“.

„Lõbus talupoeg“ on rahvatükk rahvaelust. Ei esine siin ainustki prints, kuningat ega printsessi. Kandvamad tegelased kuuluvad lihtrahva hulka, ja kahtlemata see asjaolu ongi teose meie publikule lähedaseks muutnud. Ning see probleem, mida „Lõbus talupoeg“ pakub, oli loo meie luust ja liha meie lihast. Sest see on ole kuigi kaugel, kus oli üsna tavaline näha, et koolitatud lapsed oma lihtsaid vanemaid häbenesid. Kui „Lõbus talupoeg“ omal ajal „Estonia“ lavale toodi, siis nii mõnigi publiku hulgast nägi laval ennast — ja just see liigutab vaatlejat kõige rohkem. Sellepärast tunneme veel nüüdki, et „Lõbus talupoeg“ pole muinasjutt.

„Tõsi, „Lõbus talupoeg“ on naiivne, on sentimentaalne, kuid seda pole ta põrmugi suuremal määral, kui „Savoy ballid“ ja „Siidiveenused“ või „Mootorpruudid“. Viimaste juures ainult ei paista meile nende naiivsus ja sentimentaalsus sellepärast niivõrd silma, et meie neid hetkekski tõsiselt ei võta, nendes kujutatud situatsioone silmapilgukski ei usu. Hoopis teisiti on lugu aga „Lõbusa talupojaga“. Meie näeme, et sellel lool on tõsieluline alus, sellepärast näeksimegi meelsasti siin vähem naiivsust ja sentimentaalsust — tahaksime, et käsituski oleks tõsielule lähedasem.

Agü Lüüdik oli asja põhjalikult ümber töötanud ja nii saime lavastuse, mis õigusega kannab uuslavastuse nime. Eriti hoogus ja tempoküllane oli teine vaatus, kus tänu pöörlavale lavastajal avarad võimalused avanesid pillide mitmekesistamiseks. Ka kolmandas vaatuses leidis terve rida ülihaid ja efektiivseid momente.

Näitlejatest paistis meeldivalt silma Juhān Tõnopa Lindobereri osas. Ta mängus sisaldus ohtralt koomikat, ometi ei muutunud ta kõige riskantsemates stseenideski ebausutavaks. Ka Fritz Hallapi Stefan oli laitmatult antud. Parem oli ta teises ja kolmandas vaatuses, kuna esimeses ehk pisut tehtud tundus.

A. Vaino lotimütsimehena ei olnud põr-

mugi omal kohal. Mõningad vähemad koomilised partiid tulid ju üsna hästi välja, nagu näiteks rahanorimine esimeses vaatuses, kuid üldjoontes jäi ta väheveenvaks. Ta ei suutnud ossa sisse elada. P. Pinna oleks esietenduse koosseisus laval pidanud olema.

Vähemate osade kandjatest olid väljapaistvad Ants Jõgi ja Hugo Laur talumeestena, Sergius Lipp von Grumovi osas (otse eeskujulik mask!) ja Ants Eskola husaarileitnandina, kuna Eedo Karrisoo kujult kuigi õnnestunud ei olnud.

Riina Reinik (Fritzi Reinike) Annamirliina oli paiguti väga hea, vaid üksikutel juhtumitel tundus simuleeritud temperamenti. Loeksin teise vaatuse lõpu ta paremaks stseeniks. Kuigi see kurvastus ja nutt oli operetlik, ometi usutav. Veetleva Friederike andis Els Vaarman. Tubli oli ka Olga Lund Lehma-Liisu osas.

Publikut oli rohkesti ja aplaus südamest tulev. Jagati ohtralt lilli näitlejatele.

Leo Soonberg.

„Lõbusa talupoja“ muusikast

Eeskava seletustes üteldakse, et niisugune selle opereti edu rajanevat eeskätt Leo Falli muusikal, milles puudub sentimentaalne magusus. Selles väljenduses peitub ju omajagu tõtt.

„Lõbus talupoeg“ on kaunis tihedasti läbi põimitud laulunumbritega. Tahes-tahtmata selle suurele annusele üldise edu juures peab jääma mingisugune tähendus. Muidugi opereti kasuks tuleb märkida, et siin puudub tavaline primadonna, kes oma partneriga arendab toda haigelt ilutsevat armatsemist. Ometi puhuti võtab eestkostmise „sentimentaalsuse“ alal endale nimitegelane — lõbus talupoeg — ise, kui ta näit. laulab „On raske ilma elu“, esinedes pealegi vaimulikul foonil. Muidu Fall laseb muusikal liikuda üldiselt lõbusa joonega.

Agā ega siin pole just hoobelda mingi suure vaimukusega. Ütleme, et pakutakse operetiladusust, mida omakord ehk jälle rohkem mõistetakse Obervangis või Viinis. Ega me veel palju kaotaks, kui „Lõbusa talupoja“ etendamisega jäädaks tolle „ligemale 150 korra“ juure.

Praegusel korral märgime, et peamise edukuse küljeks nii opereti kui Falli kasuks jäi tegelaste kvaliteet. Meil oli rakendatud häid jõude, kellede ettekanne mitmeti seisib üle teose otsekohestest nõudmistest. Mõnikord hakkas näituke kahjugi, kus kõikjal küll ei tule raisata paremaks kõlvuliste lauljate võimeid. Agā eks asjaosalised ise otsusta ehk praktilisemalt.

Väljapaistvaks osaliseks laululiselt kujunes Vincenz E. Karrisoo käsitluses; ainult ta ärgu pillaku oma kõrgete toonidega, vaid hoolitsegu sedavõrd madalamate eest. O. Lund ja väike V. Viisimaa lühiosas olid head; esimest tundus liiga palju selle numbriga

jaoks. A. Vaino laulis suure innuga ja väarikas jõud oma kohal. F. Halla esimes täiesti kandvalt, R. Reinik samas Puks oli mõnus; laulu löi ka J. Tõnopa vajalise eduga. E. Vaarman kahjuki häälitsesta solistina mõned suutäied — s. Vaarman ma jaoks polnud rohkem noote.

Opereti kestel esinesid ka mõned ansambli ja koorinumbri. Üldine läbiviimine V. Viisimaa juhatusel arenes temperamendikalt ja lemmisi hea kontaktiga. Siiski peab märkima, et paiguti side jäi lõdvaks; orkester omavolul ei pidanud alati just eeskujulist taset. Küllap siin on põhjuseks ruttav ettevalmistamine. Agā kokkuvõttes ei tule nuriseda.

Ed. Visnapuu